

Autoritațile de concurență iau în vizor utilizarea inteligenței artificiale care risca să genereze noi comportamente anticoncurențiale

D&B
DAVID SI BAIAS

Inteligența artificială (IA) generativă este cel mai căutat subiect al anului 2023 pe enciclopedia online Wikipedia și tehnologia considerată ca având cel mai mare potențial de a transforma și a duce la un alt nivel de dezvoltare majoritatea industriilor. În același timp însă, este de așteptat ca IA să remodeleze și dinamica concurențială pe piețe și să genereze noi forme de comportamente anticoncurențiale, ceea ce determină autoritățile de reglementare să investigheze tot mai mult acest sector.

În prezent, numeroase autorități de concurență, cum ar fi cele din SUA, Marea Britanie și Portugalia, investighează deja impactul modelelor de limbaj și al aplicațiilor IA (cum ar fi chatbotii) asupra concurenței în sectorul digital.

Studiile efectuate de autoritatea de concurență din Portugalia, de pildă, relevă că piața dezvoltării aplicațiilor de IA se lovește de bariere semnificative la intrare, datorate efectelor de scalare și costurilor mari de schimbare a furnizorilor, printre care:

1. Bariere la nivelul modelelor de limbaj - dezvoltatorii de modele de limbaj se confruntă cu importante constrângeri financiare atunci când antrenează, verifică și rulează modele noi de limbaj; în plus, un număr semnificativ de furnizori de modele de limbaj au început să investească în capacități GPU (unități de procesare) pentru a-și asigura puterea de calcul, și astfel, o mai bună integrare verticală;
2. Bariere la nivelul datelor colectate - necesitatea de a colecta un volum și o varietate mare de date reprezintă o altă barieră semnificativă la intrarea pe piață. Unii dezvoltatori de aplicații IA, precum Google sau Microsoft, beneficiază de avantajul datelor care sunt deja în proprietatea lor și pe care le rulează pe alte aplicații deținute. Din perspectiva caracterului actual al datelor, este cert faptul că doar furnizorii care dețin baze de date care se actualizează periodic vor reuși să antreneze aplicații de inteligență artificială generativă care să fie relevante pentru o perioadă mai lungă de timp;
3. Bariere impuse de puterea de calcul - dezvoltatorii de aplicații de inteligență artificială generativă se bazează pe câteva companii producătoare de procesoare pentru accesarea puterii de calcul. Costurile pentru intrarea pe piețele hardware sunt ridicate, din cauza investițiilor semnificative necesare în cercetare și dezvoltare, singura soluție mai accesibilă rămânând crearea unor aplicații IA noi fără a apela la resurse de calcul semnificative, prin intermediul furnizorilor de servicii cloud.

În pofida barierelor semnificative la intrarea pe piața amintite mai sus, concurența pe piața dezvoltării aplicațiilor de inteligență artificială

generativa se manifesta pe doua paliere: (1) în amonte, la nivelul furnizorilor de modele de limbaj, respectiv (2) în aval, la nivelul întreprinderilor care solicita acces la modelele de limbaj existente pentru a-și dezvolta propriile aplicații derivate, cum ar fi plug-in-urile (componente software care vin sa extinda aplicabilitatea și caracteristicile unui model de limbaj existent).

Din perspectiva potențialelor încălcări ale regulilor impuse de dreptul concurenței, se poate estima, în baza experienței avute până în prezent cu alte piețe digitale, ca dezvoltarea aplicațiilor de inteligența artificială generativa poate ridica probleme, în special din zona abuzului de poziție dominantă, astfel:

- Risc de abuz de poziție dominantă prin *legare sau grupare (tying/bundling)*: Ca prim exemplu, un jucător care are o cota de piață dominantă pe piața unui serviciu digital poate să valorifice numărul mare de utilizatori ai acelui serviciu digital, redirecționându-i către propria sa aplicație de inteligența artificială generativa și oferind tarife preferențiale pentru utilizarea unui pachet de servicii digitale combinate;
- Risc de abuz de poziție dominantă prin *discriminarea terților în favoarea subsidiarei proprii*: În acest exemplu, un jucător care are o cota de piață dominantă pe piața unui serviciu digital poate să își folosească poziția de lider pentru a-și favoriza produse și servicii, integrând aplicațiile existente în alte servicii IA inovative (proprii sau furnizate de subsidiarele sale), în scopul excluderii concurenților sai.
- Risc de abuz de poziție dominantă prin *refuzul accesului la facilități considerate esențiale*: În acest exemplu, un jucător care are o cota de piață dominantă pe piața unui serviciu digital deține, în multe situații, baze de date importante care sunt greu de replicat de către concurenți. Astfel, crearea unor ecosisteme de produse și servicii interconectate poate facilita, în mare măsură, dezvoltarea de baze de date care ar putea fi considerate esențiale pentru crearea unor aplicații noi de inteligența artificială generativa sau a unor modele noi de limbaj. Dacă aceste baze de date deținute de o întreprindere dominantă joacă un rol-cheie în crearea de conținut pentru aplicații de inteligența artificială generativa dezvoltate de concurenți, refuzul de a acorda acces la aceste baze de date poate constitui un abuz de poziție dominantă sancționabil.

Ca o scurtă concluzie, recomandăm tuturor dezvoltatorilor de soluții de inteligența artificială generativa să fie foarte prudenți, în special în situațiile în care au cote de piață din zona de dominanță, asigurându-se astfel că au un comportament responsabil care nu distorsionează concurența.